

Μεγαλόπολη: ο βιομηχανικός εκσυγχρονισμός σε μια ελληνική κωμόπολη

Το τοπίο στη λογοτεχνία

Ρόμπερτ Γκρέιβς, «Η δίκη του Ορέστη», από το βιβλίο *Οι Ελληνικοί Μύθοι*, Τόμος Γ, Εκδόσεις Κάκτος, Αθήνα 1979.

Σε απόσταση επτά σταδίων περίπου από την Μεγαλόπολη, αριστερά από το δρόμο που οδηγούσε στη Μεσσήνη, έβλεπε κανείς το Ιερό των Μανιών, έτσι ονομάζονταν οι Ερινύες, οι οποίες προκαλούσαν άγριους παροξυσμούς μανίας στον Ορέστη, επίσης ένα μικρό λόφο και το πέτρινο δάχτυλο πάνω του, που το αποκαλούσαν Δακτύλου Μνήμα. Ήταν το σημείο όπου ο Ορέστης στην απελπισία του έφαγε ένα δάχτυλο από το χέρι του για να κατευνάσει τις μαύρες θεές, κάνοντας μάλιστα, μερικές τουλάχιστον να μεταμορφωθούν σε λευκές, ενώ ο ίδιος θεραπεύτηκε από την παραφροσύνη. Έπειτα έκοψε τα μαλλιά του στο κοντινό ιερό που λεγόταν Κουρείο, δίπλα στο χωριό Άκη, και προσέφερε εξαγνισμούς στις μαύρες θεές και θυσίες στις λευκές, στις οποίες ακόμα και πολύ αργότερα συνηθιζόταν να θυσιάζουν μαζί με τις Χάριτες.

Δημοσθένης, Υπέρ Μεγαλοπολιτών, 16.1-5 (μετάφραση).

Και οι δύο μου φαίνεται, ότι έχουν άδικον, άνδρες Αθηναίοι, και όσοι έχουν συνηγορήσει υπέρ των Αρκάδων και όσοι έχουν υποστηρίξει τους Λακεδαιμονίους· διότι κατηγορούν και διαβάλλουν ο ένας τον άλλον ωσάν να έχουν έλθει εκ μέρους των Αρκάδων και Λακεδαιμονίων και ουχί ωσάν να είναι πολίται ιδικοί σας, προς τους οποίους έρχονται οι απεσταλμένοι των δύο τούτων πόλεων διά να σας παρακαλέσουν· ήτο δε τούτο μεν έργον εκείνων που έχουν έλθει, εκείνων δε που κρίνουν άξιον εδώ να σας συμβουλεύουν έργον είναι να ομιλούν από συμφώνου διά τας υποθέσεις της πόλεως και να εξετάζουν τα άριστα διά σας χωρίς έριδας.

Τώρα δε εγώ τουλάχιστον, εάν κανείς ήθελεν αφαιρέσει από αυτούς το ότι είναι γνωστοί και ομιλούν την αττικήν διάλεκτον, νομίζω ότι πολλοί από σας ήθελον νομίσει άλλους μεν από αυτούς Αρκάδας, άλλους δε Λάκωνας. Εγώ δε βλέπω μεν ότι είναι δύσκολον να λέγω τα άριστα· διότι, επειδή έχετε εξαπατηθή και άλλοι μεν ταύτα

θέλουν, άλλοι δε εκείνα, αν επιχειρή τις να λέγη τα εν τω μεταξύ υπάρχοντα, και αν έπειτα σεις δεν περιμένετε να διαφωτισθήτε, τότε ούτε εις τον ένα ούτε εις τον άλλον θα είναι ευχάριστος, θα γίνη δε εχθρός και των δύο. Εν τούτοις θα προτιμήσω εγώ, αν βέβαια τούτο πάθω, να φαίνωμαι ότι φλυαρώ παρά να σιωπήσω εις ό,τι φαίνεται ωφέλιμον εις την πόλιν και αφήσω μερικούς από σας να εξαπατηθήτε. Τα μεν λοιπόν άλλα ύστερον θα σας υποδείξω, αν θέλετε· θα αρχίσω δε από τα ομολογούμενα από όλους, τα οποία νομίζω ότι είναι άριστα να σας αναπτύξω.

Λοιπόν κανείς δεν ήθελεν αντείπει, ότι δεν συμφέρει εις την πόλιν και οι Λακεδαιμόνιοι να είναι ασθενείς και οι Θηβαίοι. Τα πράγματα λοιπόν ευρίσκονται εις τοιαύτην περίπου κατάστασιν, αν πρέπει να κρίνη κανείς από τους λόγους που έχουν λεχθή πολλάκις προς σας, ώστε οι Θηβαίοι να γίνουν ασθενείς, αν οικισθούν ο Ορχομενός, αι Θεσπιαί και αι Πλαταιαί, οι Λακεδαιμόνιοι δε αφ' ετέρου να γίνουν ισχυροί, αν υποτάξουν την Αρκαδίαν και καταστρέψουν την Μεγαλόπολιν. Πρέπει λοιπόν να φροντίσωμεν, όπως μη αφήσωμεν αυτούς να γίνουν φοβεροί και μεγάλοι προτού εκείνοι γίνουν ασθενείς και χωρίς να το εννοήσωμεν γίνουν πολύ μεγαλύτεροι οι Λακεδαιμόνιοι από όσον μικρότεροι συμφέρει να γίνουν οι Θηβαίοι. Διότι βεβαίως δεν ηθέλομεν είπει τούτο, ότι θέλομεν να αποκτήσωμεν αντιπάλους τους Λακεδαιμονίους αντί των Θηβαίων ουδέ τούτο επιδιώκομεν, αλλά πώς δεν θα δυνηθούν ούτε ο εις ούτε ο άλλος να μας βλάψουν εις τίποτε· διότι ούτω θα είμεθα εις μεγίστην ασφάλειαν.